

ΔΕΟ 24

**ΔΗΜΟΣΙΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗ
ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗ**

1

2

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5^ο

**ΕΞΩΓΕΝΕΙΣ ΠΑΡΑΓΟΝΤΕΣ ΤΩΝ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΕΩΝ
ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΚΑΙ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ**

1

3

1. Παγκοσμιοποίηση

- Η παγκοσμιοποίηση συνδέεται με μία σειρά ζητημάτων όπως η ενσωμάτωση των υποανάπτυκτων και αναπτυσσόμενων χωρών στη διεθνή οικονομία, η εισοδηματική ανισότητα στο εσωτερικό των κρατών, ο βαθμός της εμπορικής και χρηματοοικονομικής διασύνδεσης των χωρών ενώ στο πλαίσιο της παγκοσμιοποίησης παράγονται διάφορα οικονομικά, κοινωνικά και πολιτικά φαινόμενα.
- Οι κύριες θεωρητικές προσεγγίσεις σε σχέση με την παγκοσμιοποίηση έχουν ως εξής:
- Το κράτος συρρικνώνεται και αντικαθίσταται από άλλες μορφές οργάνωσης της ανθρώπινης κοινωνίας
- Η παγκοσμιοποίηση δεν αποτελεί κάτι νέο και η άσκηση εξουσίας από το κράτος δεν μειώνεται.

4

- Η παγκοσμιοποίηση κατανοείται ως πολυδιάστατη και πολυεπίπεδη διαδικασία που είναι τόσο υλική όσο και ιδεατή. Είναι μία εξέλιξη όπου κυβερνητικοί και μη κυβερνητικοί φορείς παίζουν σημαντικό ρόλο, το κράτος είναι φορέας ίσης σημασίας με τους άλλους φορείς δράσης που, όμως, προσαρμόζεται στις συνθήκες της παγκοσμιοποίησης. Επιπλέον για την παγκοσμιοποίηση πολιτικοί, οικονομικοί και πολιτισμικοί παράγοντες παίζουν εξίσου σημαντικό ρόλο και έτσι δεν υπάρχει λόγος να δίνεται έμφαση μόνο στην οικονομική παγκοσμιοποίηση. Αυτή η άποψη είναι σύνθεση των δύο προηγούμενων.

5

2. Εξευρωπαϊσμός

- Ο εξευρωπαϊσμός είναι έννοια πολυδιάστατη που αναγνωρίζει την αλληλεπίδραση του εθνικού και του ευρωπαϊκού επιπέδου στη δημιουργία πολιτικής, την άτυπη και τυπική διάχυση ιδεών και πολιτικών μέσα στα όρια της ΕΕ και την επίδραση της ΕΕ σε άλλα κράτη εκτός των συνόρων της (π.χ σε υποψήφια κράτη-μέλη).

6

ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΙ ΕΞΕΥΡΩΠΑΪΣΜΟΥ

- Η *θεσμική συμμόρφωση* που αναφέρεται στην εισαγωγή ενός θεσμικού μοντέλου που τα κράτη-μέλη οφείλουν να εισάγουν στο εθνικό κανονιστικό τους πλαίσιο και είναι ο πιο σκληρός μηχανισμός καθώς τα κράτη- μέλη έχουν περιορισμένη διακριτική ευχέρεια ως προς το πώς θα εφαρμόσουν τη θεσμική αλλαγή.
- Η *αλλαγή των εθνικών δομών ευκαιριών* που είναι μέτριος μηχανισμός, αναφέρεται στην αλλαγή της κατανομής της ισχύος μεταξύ των εθνικών φορέων και έχει ως αποτέλεσμα κάποιες θεσμικές αλλαγές στη χώρα. Χαρακτηριστικό παράδειγμα η συμμετοχή των μη κυβερνητικών οργανώσεων στο σχεδιασμό και εφαρμογή της δημόσιας πολιτικής.
- Η *πλαίσωση των εθνικών πιστεύω και προσδοκιών* που είναι ο πιο ήπιος μηχανισμός, αναφέρεται στην ενέργειες της ΕΕ, όπως συνέδρια, που στοχεύουν να ετοιμάσουν το έδαφος για θεσμικές αλλαγές αλλάζοντας τον τρόπο με τον οποίο οι φορείς κατανοούν διάφορα θέματα. Παράδειγμα το πρόγραμμα ανταλλαγής φοιτητών ERASMUS που εξοικειώνει με το εκπαιδευτικό σύστημα των άλλων χωρών.

7

- Πέντε είναι οι ενδιάμεσοι παράγοντες που αναφέρονται στο πώς τα κράτη εισάγουν σε εθνικό επίπεδο τις μεταρρυθμίσεις που παράγονται στην ΕΕ.
- 1. Η οικονομική ευπάθεια: Τα κράτη είναι πιο ανοιχτά στην αλλαγή όταν αντιμετωπίζουν οικονομική κρίση και όταν κατέχουν μία αδύναμη θέση στο διεθνές πολιτικό-οικονομικό περιβάλλον. Αυτός ο παράγοντας είναι σημαντικός γιατί συνδέει τις αλλαγές σε εθνικό επίπεδο όχι μόνο με τον εξευρωπαϊσμό αλλά και με το διεθνές περιβάλλον και τις διεθνείς πιέσεις, κάθε δηλ. είδους εξάρτηση (πολιτική, οικονομική) που μπορεί να έχει ένα κράτος από ένα άλλο.

8

- 2. Η πολιτισμική θεσμική δυνατότητα: Αναφέρεται στην ικανότητα των διαφόρων φορέων των κρατών να επιβάλουν ή να διαπραγματεύονται τις μεταρρυθμίσεις.
- 3. Η πολιτική κληρονομιά: Αναφέρεται στο ταίριασμα των παλαιών πολιτικών με τις νέες μεταρρυθμίσεις.
- 4. Οι πολιτικές προτιμήσεις των φορέων: Αναφέρεται στο κατά πόσο οι φορείς είναι ανοικτοί σε καινούργιες επιλογές και πώς αυτές ταιριάζουν με τις παλιές προτιμήσεις τους.
- 5. Ο λόγος: Αναφέρεται στη δυνατότητα αλλαγής των προτιμήσεων μέσα από την αλλαγή στις αντιλήψεις βάσει των οποίων αποδέχονται ή απορρίπτουν τα κράτη τις αλλαγές.

9

Έκβαση του εξευρωπαϊσμού

Τρεις σημειώνονται ως πιθανές εκβάσεις του εξευρωπαϊσμού:

- η αδράνεια όταν τα κράτη αδρανούν σε σχέση με τις αλλαγές,
- η σύγκλιση που αφορά στο πώς τα κράτη-μέλη προσαρμόζονται στις ευρωπαϊκές πρωτοβουλίες μέσα από μία συνεχή διάδραση ευρωπαϊκού και εθνικού επιπέδου
- η απόκλιση που μπορεί και να καταργεί την έννοια του εξευρωπαϊσμού αφού αναφέρεται στην αντίθεση των εθνικών πολιτικών από τις μεταρρυθμίσεις της ΕΕ.

10

3. Μεταφορά πολιτικών

- Η μεταφορά πολιτικών επικεντρώνεται στην επίδραση εξωγενών παραγόντων κατά το σχεδιασμό πολιτικών και κατά την εξέλιξη των θεσμών.
- Η μεταφορά πολιτικής μπορεί, εκτός από οικειοθελής, να είναι και υποχρεωτική λόγω πίεσης από εξωγενείς παράγοντες (π.χ διεθνείς οργανισμούς όπως η Παγκόσμια Τράπεζα) που υποχρεώνουν τα κράτη-μέλη σε μεταρρυθμίσεις προκειμένου να λάβουν χρηματοδότηση.

Οι Evans και Davies εισάγουν την έννοια του «δικτύου μεταφοράς πολιτικών» που συνδέει τις θεωρίες των δικτύων πολιτικής με το φαινόμενο της μεταφοράς πολιτικών και προβλέπει στάδια για μία οικειοθελή μεταφορά που έχουν ως εξής:

- α) αναγνώριση της ύπαρξης κάποιου προβλήματος σε ένα συγκεκριμένο τομέα πολιτικής,
- β) αναζήτηση νέων ιδεών σε αντικατάσταση των παλιών,
- γ) διενέργεια επαφών όπου οι διάφοροι φορείς παρουσιάζουν τις επαφές και τη γνώση που διαθέτουν,
- δ) συγκρότηση, αποδοχή και εμφάνιση του δικτύου μεταφοράς πολιτικών,
- ε) η αλληλεπίδραση, στάδιο που ταυτίζεται με την οργάνωση συνθηκών για την ανταλλαγή ιδεών (π.χ συνέδρια),
- στ) αξιολόγηση των δυνατοτήτων και των προβλημάτων μεταφοράς της συγκεκριμένης πολιτικής,
- ζ) η λήψη τελικής απόφασης και η συγκεκριμένη απόφαση θα πρέπει να καταφέρει να νικήσει την αδράνεια,
- η) η εφαρμογή της τελικής απόφασης.

Δεν είναι απαραίτητο κάθε φορά να υπάρχουν όλα αυτά τα στάδια ή να υπάρχουν με αυτή τη σειρά.